

Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
проф. Олександр Б. ПОДІПІС

«25» квітня

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ «Туристична діяльність»

ОС Бакалавр

*на основі ОС бакалавр, ОС магістр, ОКР спеціаліст
з нормативним терміном навчання 2 р. 10 м.*

Освітня програма: Туризм

Спеціальність 242 Туризм і рекреація

(денна та заочна форми навчання)

Умань - 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною метою фахового випробування з туристичної діяльності є перевірка знань та вмінь вступників.

Вступник повинен **знати**:

- характеристику впливу різних груп факторів на особливості функціонування та розвитку туристичної галузі;
- класифікаційні ознаки ринків туристичних послуг;
- принципову схему взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринку;
- правові основи діяльності туристичних підприємств;
- основні рекреаційні ресурси світу і України;
- принципи створення туристичного продукту;
- різноманітні види та форми туризму.

Вступник повинен **вміти**:

- знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами на світовому та національному туристичному ринку;
- користуватися статистичними базами даних, що відображають динаміку світових туристичних потоків;
- здійснювати дослідження глобального та регіональних ринків туристичних послуг;
- аналізувати туристичну специфіку окремих регіонів, країн та туристських центрів;
- застосувати на практиці знання з організації програми обслуговування;
- здійснювати страхування туристів;
- працювати з туристичними документами;
- планувати, просувати і реалізовувати туристичний продукт;
- володіти методами задоволення попиту споживачів туристичних послуг, методами збирання та обробки інформації з використанням сучасних інформаційних технологій.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ знань і вмінь вступників

<i>Рівень</i>		<i>Бали</i>	<i>Характеристика усних відповідей</i>
Не склав		0 – 99	У вступника виникають значні труднощі у відповіді на питання. Здебільшого він відповідає на запитання лише «так» чи «ні».
Склав	Початковий	100	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, але допускає помилки у викладі матеріалу, які свідчать про недостатньо глибоке засвоєння теоретичних понять.
		101 – 109	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, відповідає на елементарні запитання короткими репліками, що містять певні недоліки.
		110 – 119	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, дає відповіді на деякі питання, може частково відповідати на запитання співбесідника, допускаючи помилки різного характеру.
	Середній	120 – 129	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, в основному відповідає на питання, але допускає помилки, його відповідь характеризується частковою доказовістю.
	Середній	130 – 139	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, відповідає на питання, володіє основними категоріями, загалом досягає поставленої мети, проте допускає деяких помилок в обґрунтуванні висловленого.
		140 – 149	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, успішно досягає мети, його відповідь загалом є змістовною та відповідає основним вимогам науковості, проте їй не вистачає самостійності суджень, їх аргументації, новизни, лаконізму, наявна певна кількість помилок тощо.
	Достатній	150 – 159	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни. Відповідь вступника за своїм змістом спрямовується на розв'язання певної проблеми, загалом є змістовною, обґрунтовуються елементи особистісної позиції щодо предмета обговорення.
		160 – 169	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, надає правильні відповіді, бере участь у діалозі з викладачем, висловлює судження і певною мірою аргументує їх за допомогою категорій, у діалозі з'являються елементи оцінних характеристик, узагальнень.
		170 – 179	Вступник виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, відповідає на належному рівні, бере участь у діалозі з відповідної

			теми, демонструючи загалом достатній рівень володіння предметом (чітко висловлює думки, виявляє вміння дати відповідь на запитання).
Високий	180 – 189		Вступник демонструє високий рівень знань з дисципліни, вміє формулювати думки, обґрунтовуючи власну позицію, відповідає на додаткові запитання.
	190 – 199		Вступник має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження і висновки, вміє порівнювати різні погляди на предмет обговорення, його відповідь відповідає встановленим вимогам.
	200		Вступник володіє категоріями дисципліни, вміє їх застосовувати для аналізу, демонструє вміння висловлюватись з конкретних питань, застосовуючи об'єктивні аргументи, вміє порівнювати різні погляди на предмет обговорення, його відповідь характеризується новизною та оригінальністю.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Питання екзаменаційного білета оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Загальна оцінка за вступне випробування визначається як середнє арифметичне оцінок за кожне питання поділене на кількість питань екзаменаційного білету.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Основи туризмознавства

ТЕМА 1. Історичні передумови виникнення та розвитку туристичної галузі України

Еволюція розвитку туризму. Теоретичні аспекти розвитку світового туризму. Рекреаційні ресурси як основа туристичного потенціалу. Сучасний стан розвитку світового туризму. Сучасний стан розвитку туризму в Україні.

ТЕМА 2. Основні поняття та визначення в туризмі

Туризм як сфера господарської діяльності. Туризм як вид соціокультурної та рекреаційної діяльності. Туризм як соціально-економічна система. Основні поняття та визначення в туризмі

ТЕМА 3. Функції туризму та умови його розвитку

Туризм як сфера господарської діяльності. Туризм як вид соціокультурної та рекреаційної діяльності. Третинний сектор економіки.

Поняття туристичної послуги, її соціально-економічна характеристика. Значення сфери послуг та її складової частини – туризму в

структурі народного господарства країни. Роль та місце туризму в сучасному суспільстві. Соціально-економічні проблеми розвитку туризму в суспільстві. Туристична економіка.

Основні поняття та визначення в туризмі: турист, туризм, туристична діяльність, туристична і пара туристична інфраструктура, туристична індустрія, туристичні ресурси, суб'єкт туристичної діяльності.

Функції туризму в суспільстві: оздоровча (рекреаційна), виховна, політична, економічна, екологічна, холістична, господарсько-економічна функція туризму.

ТЕМА 4. Туристичний продукт та особливості його створення в умовах розвитку індустрії туризму

Поняття та складові туристичного продукту. Проектування та формування тур продукту. Якість туристичного продукту. Поняття конкурентоспроможності туристичного продукту. Життєвий цикл туристичного продукту

ТЕМА 5. Класифікації в туризмі

Класифікація туризму за різними ознаками: за спрямованістю туристичних потоків, за охопленням території, за терміном подорожі, за сезонністю, за ступенем організованості, за демографічним та соціальним складом учасників подорожі, за формою організації подорожі та обслуговування, за засобом пересування, за метою подорожі. Значення туризму за видами.

Класифікація туризму за формами: групові та індивідуальні подорожі.

Класифікація маршрутів та турів за територіальною ознакою, за вибором засобів пересування, за сезонністю, за тривалістю, за змістом програм, за складом учасників подорожі, за формою організації подорожі, за побудовою траси маршруту.

Класифікація туристичних підприємств. Види підприємств - туроператори та турагенти. Типи туристів та ознаки їх класифікації.

ТЕМА 6. Сучасний туристичний ринок та особливості його функціонування

Туристичний ринок та його функції. Структура туристичного ринку.

Сегментація ринку туристичних послуг. Види туристичних послуг та їх функціональна класифікація. Організація послуг комунікацій, організація послуг розміщення, організація послуг харчування, організація рекреаційних послуг.

Соціально-економічне значення сфери послуг. Міжнародна система послуг. Способи постачання послуг. Специфіка виробництва та постачання послуг. Споживачі й виробники туристичних послуг. Туристичне посередництво. Туристичний консорціум та корпорація. Ресурси туризму. Види ресурсів та їх цінність. Мотивація та потреби споживачів (туристів).

ТЕМА 7. Туристичне підприємство як суб'єкт господарювання

Структура туристичної індустрії. Туристичне підприємство та основні цілі його діяльності. Туристичні фірми. Туроператорська та турагентська діяльність.

ТЕМА 8. Особливості організації співпраці туристичного підприємства з туристичними операторами та туристичними агентами

Критерії оцінки та відбору ділових партнерів та постачальників. Особливості співпраці з зовнішніми туроператорами. Особливості співпраці з туристичними агентами.

ТЕМА 9. Сервісне забезпечення туристичного продукту

Транспорт як засіб забезпечення туристичної діяльності. Загальна характеристика послуг харчування в туризмі.

ТЕМА 10. UNWTO та її роль у міжнародній туристській політиці

Всесвітня туристська організація: історія створення, організаційна структура, роль та значення у формування міжнародних туристських обмінів. Комітети та комісії UNWTO: їх функції та завдання. Туристська політика: визначення та класифікація.

Організаційна структура WTO та її функції. Рекомендації WTO по метрологічній структурі туризму.

Міжнародні документи UNWTO, які обумовлюють перспективи розвитку туристської сфери в світі. Хартія туризму. Кодекс туриста. Глобальний етичний кодекс туризму тощо. Особливості святкування Всесвітнього дня туризму: тематична спрямованість.

2. Туристичне краєзнавство

ТЕМА 1. Форми краєзнавства і види організації краєзнавчого руху.

Форми краєзнавства і види організації краєзнавчого руху. Туристична карта: мета створення, класифікація туристичних карт, зміст легенди, закування туристичних маршрутів.

ТЕМА 2. Краєзнавчо-туристичні ресурси, їх класифікація, оцінювання.

Поняття про краєзнавчо-туристичні ресурси, їх структура – природна та суспільно-історична. Аналіз наукових підходів до класифікації туристських ресурсів: сутнісний, діяльнісний, функціональний, атрактивний, ціннісний, еколого-економічний. Класифікація краєзнавчо-туристичних ресурсів вітчизняними вченими. Роль краєзнавчих музеїв в розвитку туризму.

ТЕМА 3. Особливості природних туристичних ресурсів України, специфіка їх оцінювання.

Підходи щодо оцінювання туристичних ресурсів. Медико-біологічний, психолого-естетичний, технологічний, економічний, екологічний. Оцінка геолого-геоморфологічних, гідрологічних та біологічних, кліматичних та бальнеологічних туристичних ресурсів України. Природно-антропогенні туристичні ресурси, їх оцінка. Підходи до оцінки суспільно-історичних туристичних ресурсів, їх оцінка.

ТЕМА 4. Краєзнавчо-туристичні ресурси областей Північного Причорномор'я.

Оцінка забезпеченості їх природними туристичними ресурсами. Загальна характеристика Одеської, Миколаївської і Херсонської областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристичними ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти – відміна риса областей регіону. Фоновий тип архітектурно-історичних туристичних ресурсів, найвизначніші об'єкти фортифікаційної і громадської архітектури. Види туризму (актуальні та потенційні для даної території). Туристична карта областей Причорномор'я. Перспективи розвитку туризму, створення нового тур продукту. Найбільш високий рейтинг ресурсно-туристичного потенціалу областей, їх місце в туристичній галузі України.

ТЕМА 5. Краєзнавчо-туристичні ресурси Криму.

Загальна характеристика АР Крим. Геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристичними ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти – відміна риса областей регіону. Фоновий тип архітектурно-історичних туристичних ресурсів, найвизначніші об'єкти фортифікаційної і громадської архітектури. Види туризму (актуальні та потенційні для даної території). Туристична карта АР Крим . Перспективи розвитку туризму, створення нового тур продукту. Найбільш високий рейтинг ресурсно-туристичного потенціалу областей, їх місце в туристичній галузі України.

ТЕМА 6. Краєзнавчо-туристичні ресурси областей Карпатського регіону.

Загальна характеристика Львівської, Закарпатської, Івано-Франківської, Чернівецької областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, переважаючі фортифікаційних і культових архітектурних споруд,

найвизначніші об'єкти. Насиченість областей регіону біосоціальними, етнічними та подієвими ресурсами для туристичних потреб Види туризму (актуальні та потенційні для даної території).

ТЕМА 7. Краєзнавчо-туристичні ресурси областей Поділля

Загальна характеристика Тернопільської, Хмельницької і Вінницької областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, найвизначніші об'єкти, біосоціальні та подієві ресурси. Переважаючи види туризму: пізнавальний, рекреаційний, сільський. Проблеми розвитку інфраструктури, перспективні напрямки розвитку туризму, нові тури. Інтегральна оцінка ресурсно-туристичного рейтингу областей району.

ТЕМА 8. Краєзнавчо-туристичні ресурси областей Полісся.

Загальна характеристика Волинської, і Рівненської областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, найвизначніші об'єкти, біосоціальні та подієві ресурси. Переважаючи види туризму: пізнавальний, рекреаційний, сільський. Проблеми розвитку інфраструктури, перспективні напрямки розвитку туризму, нові тури. Інтегральна оцінка ресурсно-туристичного рейтингу областей району.

ТЕМА 9. Краєзнавчо-туристичні ресурси областей Столичного регіону України.

Загальна характеристика Київської, Житомирської і Чернігівської областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Роль міста Києва в розвитку туризму в регіонах. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, об'єкти культурної спадщини. Види туризму (актуальні та потенційні для даної території). Туристична карта областей зазначених регіонів.

ТЕМА 10. Краєзнавчо-туристичні ресурси областей Центрального регіону України.

Загальна характеристика Черкаської і Кіровоградської областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Роль міста Києва в розвитку туризму в регіонах. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, об'єкти культурної спадщини. Види туризму (актуальні та

потенційні для даної території). Туристична карта областей зазначених регіонів. Проблеми і перспективи розвитку туризму, створення нового тур продукту у зв'язку з проведенням міжнародних заходів. Загальний ресурсно-туристичний рейтинг областей.

ТЕМА 11. Красназнавчо-туристичні ресурси областей Донецько-Дніпровського.

Загальна характеристика Дніпропетровської, Запорізької, Донецької і Луганської областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, найвизначніші об'єкти. Види туризму (актуальні та потенційні для даної території). Туристична карта областей зазначених регіонів. Перспективи розвитку спеціалізованого (техногенного) та інших видів туризму, створення нового турпродукту. Загальний туристичний рейтинг території району.

ТЕМА 13. Красназнавчо-туристичні ресурси областей Північно-Східного регіонів України.

Загальна характеристика Харківської, Полтавської і Сумської областей, їх геополітичне положення, особливості рельєфу, клімату домінуючий характер рослинності. Забезпеченість туристськими ресурсами, їх оцінка. Унікальні ландшафти та природні об'єкти. Фоновий тип архітектурно-історичних туристських ресурсів, найвизначніші об'єкти. Види туризму (актуальні та потенційні для даної території). Туристична карта областей зазначених регіонів. Перспективи розвитку спеціалізованого (техногенного) та інших видів туризму, створення нового турпродукту. Загальний туристичний рейтинг території району.

ТЕМА 14. Тенденції, проблеми і перспективи розвитку туристичного комплексу України.

Роль малої авіації у транспортному забезпеченні туристичних програм. Місце туризму в економіці України. Особливості державного управління туризмом. Проблеми розвитку в'їзного і національного внутрішнього туризму. Перспективні туристичні маршрути і райони нового туристичного освоєння. Туристичні кластери.

3. Туристичне країнознавство

ТЕМА 1. Поняття, предмет і система курсу «Туристичне країнознавство».

Методика і функції туристичного країнознавства Короткий нарис історії країнознавчої думки. Ранні уявлення про країнознавство (регіональну географію). Провідні наукові школи країнознавства: німецька, французька, антропогеографії, районна школа М. Баранського.

Сучасні концепції розвитку країнознавства. Країнознавство як навчальна дисципліна. Предмет і об'єкт вивчення. Місце країнознавства в системі наукових знань і географічних наук. Формування туристичного країнознавства. Предмет і завдання туристичного країнознавства

ТЕМА 2. Програма країнознавчого дослідження

Територія в країнознавстві: склад території, параметри держави, державні кордони. Поняття географічного положення. Природні ресурси. Природно-рекреаційні ресурси. Основні тенденції глобального розвитку. Глобальні просторові структури і країнознавство. Цивілізації світу. Цивілізаційний підхід у країнознавстві. Політико-географічні дослідження у країнознавстві. Розселення у країнознавстві. Мережа поселень. Система розселення. Основні фази еволюційного розселення. Процес субурбанізації.

ТЕМА 3. Характеристика Франції як провідної туристичної країни європейського регіону.

Характеристика Франції згідно з програмою країнознавчого дослідження й типового плану вивчення країни. Туристичні райони: столичний (Париж та Іль-де-Франс); північний (Нор-Па-де-Кале, Пікардія); західний (Нормандія, Бретань, долина Луари, Центр, Пуату-Шаранта); південний (Аквітанія, Міді-Піренеї, Лангедок - Руссільон, Прованс - Альпи - Лазурний берег, Рив'єра - Лазурний берег, Корсика); центр Франції (Лімузен, Овернь, Рона - Альпи); східний (Бургундія, Франш - Конте, Ельзас, Лотарингія, Шампань - Арденни).

ТЕМА 4. Характеристика Сполучених Штатів Америки як провідної туристичної країни американського регіону.

Характеристика США згідно з програмою країнознавчого дослідження і типового плану вивчення країни. Туристичні райони: Нова Англія (Мен, Нью-Гемпшир, Вермонт, Массачусетс, Род-Айленд, Коннектикут); північно-східний (Нью-Йорк, Пенсільванія, Нью-Джерсі); середньоатлантичний (Західна Віргінія, Віргінія, Делавер, Меріленд, Федеральний округ Колумбія); південь (Північна Кароліна, Південна Кароліна, Флоріда, Кентуккі, Джорджія, Теннессі, Арканзас, Луїзіана, Міссісіпі, Алабама); південно-західний (Оклахома, Аризона, Техас, Нью-Мексико); середньозахідний (Північна Дакота, Південна Дакота, Іллінойс, Небраска, Канзас, Міссурі, Індіана, Вісконсін, Мічиган, Мінесота, Айова, Огайо); гірські штати (Монтана, Айдахо, Вайомінг, Юта, Колорадо); тихоокеанські штати (Орегон, Вашингтон, Невада, Каліфорнія, Гавайї, Аляска).

ТЕМА 5. Характеристика Китаю як провідної туристичної країни східноазійського і тихоокеанського регіонів.

Характеристика Китаю згідно з програмою країнознавчого

дослідження і типового плану вивчення країни. Туристичні райони та центри: східний (міста Пекін, Чанде, Нанкін, Лоян, Шанхай, Усі, Сунчжоу, Ханчжоу, Цюйфу); південно-східний (міста Гуанчжоу, Гуйлін, Фучжоу, острів Хайнань, Сянган(Гонконг), Аоминь (Макао); центральний (міста Куньмін, Сіань, Ченду, Дуньхуан, три ущелини річки Янцзи); північно-східний, або Маньчжурія (міста Харбін, Шеньян); внутрішня Монголія; гори та височини Хінгану; Тибет.

ТЕМА 6. Характеристика Південно-Африканської Республіки як провідної туристичної країни африканського регіону.

Характеристика Південно-Африканської Республіки згідно програми країнознавчого дослідження і типового плану вивчення країни. Туристичні райони: Західно-Капський (м. Кейптаун); Північно-Капський (м.Кімберлі); Квазулу-Наталь (м. Дурбан); Готенг (міста Преторія, Сан-Сіті, Йоханнесбург); Східно-Капський (Іст Лондон, Порт Елізабет); Вільна Держава; Мпумаланга; північний; північно-західний.

ТЕМА 7. Характеристика Єгипту як провідної туристичної країни регіону Близького Сходу.

Характеристика Єгипту згідно програми країнознавчого дослідження і типового плану вивчення країни. Туристичні райони: долина та дельта р. Ніл (міста Каїр, Луксор, Асуан); узбережжя Середземного моря (Александрія); узбережжя Червоного моря (Хургада, Сафага, Шарм-ель-Шейх, Таба); пустеля з оазисами.

ТЕМА 8. Характеристика Індії як провідної туристичної країни південноазійського регіону.

Характеристика Індії згідно з програмою країнознавчого дослідження і типового плану вивчення країни. Туристичні райони: північний (Делі, Джамму і Кашмір, Пенджаб, Хар'яна, Раджастхан, Хімачал-Прадеш, Уттар-Прадеш, Мадх'я-Прадеш); західний (Гуджарат, Махараштра, Гоа); східний (Біхар, Орісса, Західна Бенгалія, Сіккім, Ассам, Аруначал-Прадеш, Мізорам, Маніпура, Тріпура, Нагаленд, Мегхалая); південний (Карнатака, Тамілнад, Керала, Андхра-Прадеш).

ТЕМА 9. Туристично-рекреаційний потенціал Польщі.

Географічне положення, площа, ландшафти, ріки та озера, клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій, історія розвитку. Головні туристичні об'єкти країни, переважаючі види туризму. Транспортні перевезення. Гірськолижні курорти. Природоохоронні території, як центри екологічного туризму. Центри паломницького і релігійного туризму.

ТЕМА 10. Туристично-рекреаційний потенціал Болгарії.

Географічне положення, площа, ландшафти, ріки та озера, клімат,

рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій, історія розвитку. Головні туристичні об'єкти країни, переважаючі види туризму. Транспортні перевезення. Митні обмеження та візові вимоги. Бальнеологічні центри.

ТЕМА 11. Туристично-рекреаційна характеристика Туреччини.

Географічне положення, площа, ландшафти, ріки та озера, клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій, історія розвитку. Головні туристичні об'єкти країни, переважаючі види туризму. Транспортні перевезення. Митні обмеження та візові вимоги. Гірськолижні курорти: Сарикамиш, Улудаг, Паландокен, Ерджієс, Каргалкая. Регіон Мармурового моря.

ТЕМА 12 Туристично-рекреаційний потенціал Хорватії

Географічне положення, площа, ландшафти, ріки та озера, клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій, історія розвитку. Головні туристичні об'єкти країни, переважаючі види туризму. Транспортні перевезення. Митні обмеження та візові вимоги. Бальнеологічні курорти. Розвиток екологічного туризму - національні парки Плітвіцькі озера, Бріуни та ін.

ТЕМА 13. Туристично-рекреаційна характеристика Іспанії.

Географічне положення, площа, ландшафти, ріки та озера, клімат, рослинний і тваринний світ, населення, головні міста, політичний устрій, історія розвитку. Головні туристичні об'єкти країни, переважаючі види туризму. Транспортні перевезення. Головні курорти країни: Коста Бланко, Коста Браво, Ібіца, Канарські острови, Майорка. Гірськолижний курорт Сьєра Невада

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основи туризмознавства

1. Балашова, Р. І. Організація діяльності туристичного підприємства : навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2017. 183 с.
2. Галасюк, С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2013. 177 с.
3. Любіцева О.О., Бабарицька В.К. Туризмознавство: вступ до фаху: підручник. К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 335 с.
4. Основи туризмознавства / уклад.: О. В. Литвин, М. Г. Акулов. Умань: Візаві, 2019. 169 с.
5. Організація туризму : підручник / Л. М. Алексеєнко, Т. І. Божук В. Я. Брич та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 447 с.

6. Тягунова, Н. М., Спориш О. А., Іржавська Л. В. Основи організації туристичного бізнесу : кредитно-модульний курс : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 129с.

7. Устименко, Л. М., Булгакова Н. В. Основи туризмознавства : практикум. Київ : Ліра-К, 2018. 79 с.

Туристичне краєзнавство

1. Афанасьєв О. Є., Троценко О. В. Краєзнавча практика: навчальний посібник. Д.: Моно-Літ, 2011. 126 с.

2. Браславська О. В. Краєзнавство і туризм : навч. посібник. Умань : Візаві, 2014. 214 с.

3. Мальська М.П. Світовий досвід розвитку туризму: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 356 с.

4. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. / за ред. проф. Ф.Д. Заставного. 2-ге вид., виправл. Київ: Знання, 2008. 575 с.

5. Стафійчук, В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство: навч. посіб. Херсон : Олді- Плюс, 2016. 807 с.

6. Панкова Є. В. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. Київ: Альтер-прес, 2003. 352 с.

7. Коротун І.М. Природні ресурси України : навч. посіб. Рівне, 2000. 230с.

8. Маланюк, Т. З. Туристичне краєзнавство: навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ: Фоліант, 2014.120 с.

9. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. /за ред. Є.В. Панкова. К.: Альтер-прес, 2003. 352 с.

Туристичне країнознавство

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: учебник. М.: Аспект Пресс, 2002. 470 с.

2. Дейнека А. Г. Страноведение: Общая часть: учебник. Х.: БизнесИнформ, 2000. 252 с.

3. Мальська М. П., Антонюк Н.В. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К.: Знання, 2008. 661 с.

4. Мальська М.П. Світовий досвід розвитку туризму: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2017. 356с.

5. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Занько Ю.С., Ганич Н.М. Країнознавство: теорія та практика: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528с.

6. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посіб. К.: Знання, 2008. 343 с.

7. Панкова Є.В. Туристичне краєзнавство: навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2003. 352 с.

8. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство: навчальний посібник. К.: Олді Плюс, 2013. 268с.

9. Вишнеvsька О. О., Парфiненко А. Ю., Сiдоров В. I. Туристичне країнознавство : пiдручник. Х. : ХНУ iменi В. Н. Каразiна, 2011. 756 с.

Затверджено на засiданнi кафедри технологiй та органiзацiї туризму i готельно-ресторанної справи (Протокол № 11 вiд 10 квітня 2024 р.)

Голова фахової атестаційної комісії

Інна ПОВОРОЗНЮК

Завiдувач кафедри

Інна ПОВОРОЗНЮК

**ЗГІДНО
З ОРИГІНАЛОМ**